

MAGISTRÁT MĚSTA MOSTU
Radniční 1/2, 434 69 Most

Statutární město Most

Doručeno: 23.07.2019

MmM/081185/2019

listy:1

přílohy:1

druh:

mmoes743c0849

nM_Z_OŠKAS_033

ODBOR ŠKOLSTVÍ, KULTURY A SPORTU

Oddělení kultury a sportu

VÁŠ DOPIS ZN.:

ZE DNE: 12. 6. 2019

SPISOVÁ ZN.: SZ-MmM/067802/2019

ČJ.: MmM/080992/2019/OŠKaS/MK

VYŘIZUJE: Miloš Kohout

TEL.: + 420 476 448 205

MOBIL: + 420 732 632 821

E-MAIL: milos.kohout@mesto-most.cz

MOST DNE: 22. 7. 2019

PRO INTERNÍ POTŘEBU

mmoes107807100

Statutární město Most

Radniční 1/2

Most Most (část)

ZÁVAZNÉ STANOVISKO

Účastník řízení podle § 27 odst. 1 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“):

Statutární město Most, Radniční 1/2, 434 01 Most, IČ 00266094, DS pffbvy, zastoupené na základě plné moci Ing. Olgou Vyleťalovou, vedoucí odboru investic.

Dne 17. 6. 2019 podalo statutární město Most, Radniční 1/2, 434 01 Most, IČ 00266094, DS pffbvy, zastoupené na základě plné moci Ing. Olgou Vyleťalovou, vedoucí odboru investic; u Magistrátu města Mostu, odboru školství, kultury a sportu, ve smyslu § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „památkový zákon“), žádost o vydání závazného stanoviska k záměru **opravy vstupních věžiček u restaurace na hradě Hněvín v Mostě.**

Stylizovaná brána ve formě dvou pilířů krytých jehlanovou střechou s plechovou špicí („věžičky“) je součástí vnitřního areálu hradu Hněvín, který je nemovitou kulturní památkou, zapsanou v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod rejstříkovým číslem 43475/5-406. Areál hradu Hněvín, č. p. 577 a 585, se nachází na pozemkových parcelách číslo 1 a 2, katastrální území Most II.

Navržené práce budou probíhat dle technického popisu „Hrad Hněvín – oprava vstupních věžiček u restaurace“, který zpracovala Jitka Hájová, referentka odboru investic statutárního města Mostu (datum 6/2019).

Magistrát města Mostu, odbor školství, kultury a sportu, jako pověřený obecní úřad a obecní úřad s rozšířenou působností, věcně a místně příslušný správní orgán v přenesené působnosti na úseku státní památkové péče, v souladu s ustanovením § 29 odst. 2 písm. e) památkového zákona, § 66 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích, § 2 a § 3 zákona č. 314/2002 Sb. stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a rozšířenou působností, § 10 a § 11 odst. 1 písm. b) správního řádu; vydává ve smyslu ustanovení § 149 odst. 1 správního řádu a § 14 odst. 1 památkového zákona, po opatření podkladů podle § 50 správního řádu, toto

závazné stanovisko.

Popis zamýšlených prací

Záměrem je výměna stávajícího cihlového omítnutého zdiva vstupních pilířů (zakončujících ze dvou stran opěrnou kamennou zídku a lemující vstup k restauraci hradu) za neomítaný kámen, který bude lépe odolávat vlhkostním poměrům na hradě. Úpravou bude také rehabilitována historická situace zachycená na vedutách a fotografiích. Struktura vyzdění má být provedena stejně jako u přiléhající zídky, vystavěné původně z kamene. Během pozdějších úprav (pravděp. rozsáhlá rekonstrukce v 60. letech 20. stol) byly zídky z vnitřní strany vyzděny ze smíšeného materiálu a omítnuty vápennou omítkou. Řešení vykazovalo stejné tech. problémy, jako mají dnes pilíře (tj. absorbování vody během srážek, následné vytváření vlhkostních map a solných výkvětů).

Dle technické zprávy mají být provedeny následující práce

- Odstranění omítky a obnažení konstrukce, demolici cihelné části obou pilířů vč. krytiny. Předpokládá se demolice celé nepůvodní nadzemní části pilířů; v případě objevení kamenné části zůstane tato zachována. Vydrolená malta kamenného zdiva bude přespárována.
- Dočasné odstranění okapového chodníku a dlažby v bezprostředním okolí pilířů a provedení výkopu 0,1 m pod úroveň terénu.
- Stávající kamenné zdivo pilířů a navazujících opěrných zídek má být očištěno pomocí tlakové vody s ručním dočištěním rýžovými kartáči.
- Nové pilíře mají být vyzděny ve stejné velikosti jako stávající. Tyto budou z lomového kamene (štípaného), hrubě přitesaného na vnitřní straně a na bocích a neopracovaného na lícové straně. Kámen má mít strukturu a texturu blízkou okolním středověkým vyzdívkám hradeb. Lomový kámen bude z pískovce a čediče, vyzdívání bude provedeno na vápennou maltu (alt. vápenné malty s podílem cementu do 10 %), vazba bude řádková. Spáry mají být nahrubo začištěny a u povrchu nebudou zatlačeny (proškrábnuty)
- Nad poslední kamennou řadou bude ve spádu zhotoven vápenocementový potěr, následně bude provedena cementová hydroizolační stěrka tl. 2 mm a vyrovnaní podkladu sanační maltou (PD neuvádí složené této maltové směsi) tl. 30 – 60 mm. Do nezatvrdnuté hmoty má být položena prejzová krytina s cihelným střepem.
- Dojde rovněž ke zpětné pokládce okapového chodníku na podkladní vrstvu z šterkodrti z čediče a následně zpětné pokládce i dlažby se zachováním původního vzoru a spádu od pilířů a hradební zdi.

Podrobnější popis zamýšlených prací je uveden v předloženém technickém popisu.

Ve smyslu § 14 odst. 3 památkového zákona jsou **navrhované práce** podle technického popisu „Hrad Hněvín – oprava vstupních věžiček u restaurace“, který zpracovala Jitka Hájová, referentka odboru investic statutárního města Mostu (datum 6/2019); **přípustné při splnění níže uvedených podmínek:**

- I. Prejzy budou mírně vyspádovány a kladeny do neprobarvené pokrývačské malty, též přechod z krytiny na zdivo bude vymazán touto maltovinou. Sanační malta tedy nebude použita. Krytina bude mít dostatečný přesah přes nově vyzdívané pilíře.
- II. U nového vyzdívání bude duplikována struktura původního zdiva, tzn. spárování a kladení kamene (kamene budou kladeny na nejdelší stranu, do řádků, na úzké spárování) bude provedeno dle starých středověkých částí opevnění – tyto se nachází v dolní části hradeb u brány.

- III. Požadujeme konání kontrolních šetření za účasti zhotovitele, investora a zástupců obou složek státní památkové péče, na kterých bude stanovován postup oprav a odsouhlasován postup prací.

Odůvodnění

Dne 17. 6. 2019 obdržel Magistrát města Mostu, odbor školství, kultury a sportu, žádost o vydání závazného stanoviska k záměru opravy vstupních věžiček (stylizované brány) u restaurace na hradě Hněvín v Mostě. Areál hradu Hněvín č. p. 577 a 585 je nemovitou kulturní památkou, zapsanou v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod rejstříkovým číslem 43475/5-406. Areál se nachází na pozemkových parcelách číslo 1 a 2, katastrální území Most II.

Žádost byla doložena

- Technickým popisem „Hrad Hněvín – oprava vstupních věžiček u restaurace“, zpracovala Jitka Hájová, referentka odboru investic statutárního města Mostu (datum 6/2019).
- Plnou mocí k zastupování.
- Výpisem z katastru a snímkem katastrální mapy.

Podklady a důkazy pro vydání závazného stanoviska

Zjištěný stav a poznání dochovaných kulturně historických hodnot kulturní památky

Hrad Hněvín založil po roce 1230 v rámci budování nové sítě královských mocenských opor v první polovině 13. století Václav I. Úměrně svému významu byl hrad nad důležitým královským městem dobře udržován a po husitských válkách výrazně pozdně goticky přestavěn a opevněn, jak dokládají starší vyobrazení (Jan Willenberg, pol. 17. stol), dvojicí dělostřeleckých bašt s krátkou kurtinou na západní straně. V roce 1595 byl městem vykoupen a po třicetileté válce byl v letech 1651–1653 zbořen a rozebrán na stavební materiál. V letech 1879 byly relikty hradu upraveny na romantickou vyhlídku s restaurací. V roce 1889 byla stavba opatřena dřevěnou rozhlednou, napodobeninou Eiffelovy věže. Další rozsáhlé opravy proběhly na poč. 20. stol. Nejprve se započalo se stavbou kamenné vyhlídkové věže, která byla dostavěna v roce 1900. Na věž navázala restaurace v novogotickém stylu. Současný vzhled je výsledkem další přestavby, realizované podle projektu Adolfa Schwarzera z r. 1905. Další práce pokračovaly v letech 1911, 1913–1914, 1927 a po druhé světové válce v letech 1967–1970. V roce 2002 byl hrad statutárním městem Most celkově rekonstruován.

Opevnění ohraničuje areál hradu. Tvoří ho hradební zeď, na jihovýchodě přerušená bránou a na západě dvěma půlkruhovými baštami stejné výšky jako navazující zeď. Hradební zeď i bašty jsou postaveny z režného kamenného zdiva, místy navazujícího na rostlou skálu. Kamenné zdivo je na řadě míst doplněno cihelným zdivem.

Řešené vstupní pilíře zakončují ze dvou stran opěrnou kamennou zídku a lemují vstup k restauraci hradu. Jedná se o dva pilíře čtvercového půdorysu o rozměrech 1,05 x 1,05 m, výšky 2,20 – 2,50 m nad terénem (dle spádu terénu). Tyto jsou zděné, převážně z cihlového zdiva, omítnuté vápennou omítkou a shora zastřešené stříškou z režné prejzové krytiny. Pilíře z cihel nejsou od základu ani od terénu izolované žádnou hydroizolací. Pilíře jsou od základů, zhruba do 1/4 jejich výšky, vyzděny výhradně kamenem, pravděpodobně se tak jedná o relikty původních pilířů. Toto zdivo je vyzdívané na vápenocementovou nebo cementovou maltu. Cihelné omítané zdivo bylo na konstrukce hradu použito až při rekonstrukci hradu v letech 1967–1970, nejedná se tedy o historické stavební konstrukce.

Současný stav pilířů vykazuje známky vlhkostních poruch – následkem absence hydroizolace konstrukce vlhne a na omítce se vytváří solné výkvěty. Malta použitá na zdění pilířů byla vápenocementová, popř. cementová. Ta difúzně uzavírá vlhkost uvnitř konstrukce a po omítnutí vápennou omítkou dochází k propisování vlhkostních poruch na styku s terénem a mj. i v oblasti koruny od zatékání prejzovou krytinou. V roce 2015 bylo z důvodu stálých technických potíží se vzlínáním vlhkosti a degradací vápenných omítek přistoupeno u přiléhajících zídek (v bezprostřední blízkosti předmětných pilířů) ke změně materiálu. Podél vnitřní části zídky byla omítka otlučena, odstraněno smíšené cihelné a nesoudržné zdivo a nahrazeno kamenným zdivem bez omítky. Vnější strana zídky, která již byla kamenná, zůstala zachována. Vlhkost zdiva se nyní neprojevuje v tak velké míře už proto, že kámen není tolik nasákový jako cihelné zdivo a vápenná omítka, tudíž se toto řešení jeví jako osvědčené.

Památková hodnota areálu hradu Hněvín je dána především kulturně-historickou a řemeslnou hodnotou dochovaných konstrukcí – především kamenných zdí a dalších prvků, pocházejících jak z původního středověkého hradu, tak z romantizující přestavby na přelomu 19. a 20. století. Novodobá volná replika původního středověkého hradu, zničeného v polovině 17. století, je dokladem přetrvávajícího romantického cítění na počátku 20. století. V mosteckém kontextu významně zvyšuje hodnotu tohoto objektu skutečnost, že se jedná o hmotný doklad dřívější existence starého města Mostu, zachovaný na původním místě.

Odborná organizace státní památkové péče vydala na základě předložené žádosti písemné vyjádření pod číslem jednacím NPÚ-351/89183/2019 ze dne 9. 7. 2019, které bylo podkladem tohoto závazného stanoviska.

Žadateli byla v souladu s § 36 odst. 3 správního řádu dána možnost vyjádřit se k podkladům řízení.

Vyhodnocení podkladů a důkazů pro vydání závazného stanoviska

Správní orgán v souladu s ustanovením § 50 odst. 4 správního řádu vyhodnotil důkazy podle své úvahy, a to každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti, a dospěl k tomuto závěru:

Předložený záměr dle technického popisu „Hrad Hněvín – oprava vstupních věžiček u restaurace“, který zpracovala Jitka Hájová, referentka odboru investic statutárního města Mostu (datum 6/2019), není v rozporu se zájmem na ochranu výše uvedených kulturně historických hodnot v případě, že budou uloženy níže uvedené podmínky.

Podmínky uvedené v písemném vyjádření odborné organizace státní památkové péče vydaném pod č. j. NPÚ-351/89183/2019 ze dne 9. 7. 2019, byly do závazného stanoviska zahrnuty beze změn.

Podmínky stanovené NPÚ, ÚOP v Ústí nad Labem

- 1. Prejzy budou mírně vyspádovány a kladeny do neprobarvené pokrývačské malty, též přechod z krytiny na zdivo bude vymazán touto maltovinou. Sanační malta tedy nebude použita. Krytina bude mít dostatečný přesah přes nově vyzdívané pilíře.*

Ad 1.: Tradiční vzhled stříšek je určen řadou typických detailů kopírujících tradiční postupy vč. pokládky do malty. Podmínka konkretizuje způsob pokládky nové krytiny včetně užitého pojiva tak, aby byla stříška funkční, zajišťovala dostatečné odvodnění a chránila líc zdiva od stékající vody. Dostatečný přesah krytiny by měl být alespoň 10–15 cm. Sanační malta nebude použita,

neboť sanační materiály nevysušují ani neodsolují zdivo. Nejsou řešením příčin vlhkosti. Díky velkým pórům brání projevům vlhkosti a zasolení navenek. Jejich životnost je omezená. Po zaplnění pórů (solemi) ztrácejí funkčnost. Nevhodná aplikace může navíc působit kontraproduktivně, tedy zadržovat kapalnou vodu ve zdivu. Sanační materiály lze výjimečně doporučit tam, kde se tradiční omítky se s ohledem na míru zatížení neosvědčily. Příkladem může být fasáda zatěžovaná ostřikem vody z přilehlé komunikace, která se v zimě solí.

2. *U nového vyzdívání bude duplikována struktura původního zdiva, tzn. spárování a kladení kamene (kamene budou kladeny na nejdelší stranu, do řádků, na úzké spárování) bude provedeno dle starých středověkých částí opevnění – tyto se nachází v dolní části hradeb u brány.*

Ad 2.: Způsob zdění výrazně napomůže nejen k rehabilitaci ponechaných částí zdiva, ale zároveň k lepšímu začlenění nových konstrukcí do historického kontextu celého areálu. Podstatné je také dodržet strukturu přezdívaného zdiva, jedině tak může realizace působit z estetického hlediska jednotně jako celek a dojde tak k zachování vysoké míry autenticity. Nutno upozornit na skutečnost, že navrhované práce vyžadují vysokou úroveň řemeslné dovednosti. V areálu lze narazit na několik způsobů spárování, přičemž autentický je se vši pravděpodobností výše uvedený formát při hlavní bráně do areálu.

3. *Požadujeme konání kontrolních šetření za účasti zhotovitele, investora a zástupců obou složek státní památkové péče, na kterých bude stanovován postup oprav a odsouhlasován postup prací.*

Ad 3.: Pro zajištění správného postupu provádění prací a užití požadovaných materiálů je nutné ze strany památkové péče provádět při realizaci oprav pravidelný dohled. Během něj budou řešeny i nastalé problémy, detaily apod.

Upozornění

Dotčená lokalita se podle mapových podkladů Státního archeologického seznamu nachází na území s archeologickými nálezy (ÚAN), což je třeba respektovat a vyhnout se možnosti narušení nebo zničení archeologických situací a nálezů v průběhu provádění výkopových prací. Upozorňujeme proto, že v případě jakýchkoliv terénních úprav je nutné ve smyslu § 22 odst. 2 památkového zákona již od doby přípravy stavby hlásit stavební činnost v tomto území písemně Archeologickému ústavu AV ČR, Letenská 4, Praha (v kopii prosíme i NPÚ, ÚOP v Ústí nad Labem, na doručovací adresu níže). Povinností stavebníka je zajistit nejméně 14 dní před zahájením výkopových prací odborný archeologický dohled nad zemními pracemi, aby v případě pozitivní nálezové situace mohl být oprávněnou institucí na místě proveden záchranný archeologický výzkum. Informace o těchto institucích jsou k dispozici na webových stránkách AV ČR (www.arup.cas.cz).

Toto závazné stanovisko je vydáno dotčeným orgánem státní památkové péče, které **nenahrazuje** příslušné posouzení záměru stavebním úřadem ve smyslu zákona č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu, v platném znění.

Poučení

Závazné stanovisko nemá povahu samostatného rozhodnutí, nelze se proti němu odvolat. Obsah závazného stanoviska je možné napadnout podle ustanovení § 149 odst. 4 správního řádu pouze v rámci odvolání proti rozhodnutí vydaném stavebním úřadem Magistrátu města Mostu ve věci samé.

Odvolání proti rozhodnutí se podává ke Krajskému úřadu ústeckého kraje, odboru územního plánování a stavebního řádu podáním u příslušného stavebního úřadu, který napadené rozhodnutí vydal.

Mgr. Michal Vavroch
vedoucí oddělení kultury a sportu
odbor školství, kultury a sportu

Obdrží

Účastník řízení

Statutární město Most, odbor investic, Radniční 1/2, 434 01 Most, IČ 00266094, DS pffbvy,

Na vědomí

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ústí nad Labem, Podmokelská 1/38, 400 07 Ústí nad Labem - Krásné Březno, IČ 75032333, DS 2cy8h6t.

Magistrát města Mostu, odbor stavební úřad, Radniční č. p. 1/2, 434 69 Most, IČ 00266094, DS pffbvy.